

01.06.2017

Liikenne- ja viestintäministeriö

Viite LVM/905/03/2017

HALLITUKSEN ESITYS LAIKSI LIIKENTEEN PALVELUISTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISEKSI JA ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI; SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN LAUSUNTO

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamiseksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa lausuntonaan seuraavan.

1. Eduskunnan liikenne ja viestintävaliokunta on liikennekaaren I vaiheesta antamassaan mietinnössä (LiVM 3/2017) korostanut harmaan talouden torjunnan tärkeyttä kuljetusalalla. Luonnos laiksi liikenteen palveluista linkittyy erityisesti tieliikenteen luvanvaraisen toiminnan edellytyksiä, hyvää mainetta, riskiluokitusta ja hallinnollisia seuraamuksia koskevissa säännöksissä myös työsuhteeseen, työaikaan ja tieliikenteen sosiaalilainsäätöön liittyvän lainsäädännön noudattamiseen.

Ministeriö toteaa, että alueelliset työsuojeluviranomaiset ovat ainoa viranomaistaho, jolla on käytettävissä tieliikenteen sosiaalilainsäädännön lisäksi yleisen työsuhdelainsäädännön noudattamista maantiekuljetusyrityksissä koskevaa tarkastustoiminnan valvontatietoa, jota se voi pyynnöstä tai oma-aloitteisesti luovuttaa liikennelupaviranomaisen käyttöön ja mikä tieto tulisi ottaa liikennelupaviranomaisen toiminnassa huomioon. Esimerkiksi pitkälle voimassa olevien lakien tapaan säännelty ”lainvoimaisella tuomiolla syyllistyminen tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta tehtyyn työsuhdetta koskevan saatavan maksamisen laiminlyöntiin” asettaa kynnyksen melko korkealle, minkä lisäksi sanamuoto näyttää viittaavan rikosoikeudelliseen syyksiluettavuuteen, vaikka toisaalta säännöksessä on mainittu yksityisoikeudellista palkkasaatava. Palkkasaatavan maksamisen laiminlyönti voi vain hyvin poikkeuksellisesti tulla rikosasian tuomioistuimen käsiteltäväksi.

2. Muutoin luonnokseen on työsuojeluviranomaisten kannalta lähinnä koottu voimassa olevien lakien säännökset ilman merkittäviä sisällöllisiä muutoksia. Tältä osin ministeriöllä ei ole luonnokseen muuta huomautettavaa kuin seuraavassa esitettävät yksityiskohtia koskevat kommentit:
3. II osan 4 luvun 1 §:ssä on määritelty luvussa käytetyt käsitteet. Kohdat 10 - 13 koskevat vain yrittäjäkuljettajia, joten kohdat 11 - 13 voisi kirjata kohdan 10 alakohdiksi.

4. IV osan 1 luvun 15 §:n otsikosta on poistettava maininta yrittäjäkuljettajan työ-aikaa käsittelevästä ja valvovasta viranomaisesta, koska itse säännöksen tekstissä ei ole säädetty asiasta mitään. Yrittäjäkuljettajan työaikasääntelyn valvoja on sen sijaan mainittu IV osan 2 luvun 4 §:n 4 momentissa.
5. EU:n tieliikenteen sosiaalilainsäädännön valvoja on taas lueteltu II osan 4 luvun 1 §:ssä ilmeisesti siinä merkityksessä kuin saman osan ja luvun 9 §:ään on tarkoitus ehdottaa säädettäväksi. Luonnos ei sisältänyt em. 9 §:ä, jossa on tarkoitus säätää valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeudesta voimassa olevan tieliikennelain 92 j §:ää vastaavasti (kts. myös. alla kommentti 5).
6. Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomista koskevasta rangaistussäännöksen teonkuvauksesta näyttäisi puuttuvan viittaus tietojen luovutusvelvollisuuteen valvontaviranomaiselle. Asiasta on säädetty voimassa olevan tieliikennelain 105 a §:n 2 momentin 2 kohdassa, jossa on viittaus 92 j §:n 1 momenttiin. Ehdotettuun lakiin pitää siten lisätä viittaus myös II osan 4 luvun 9 §:ään.
7. IV osan 2 luvun 4 §:n 4 momentin viittaus muistutuksen tekemiseen oikeutetusta yrittäjäkuljettajasta ei ole enää tarpeellinen työsuojelun valvontalain (44/2006) 1 §:n 2 momentin muutoksen (1418/2016) johdosta.

Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö ehdottaa tehtäväksi esitykseen seuraavat muutokset:

8. Esityksen s. 126, 9 § Valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeus, kpl 2: korvataan termi ”työsuojeluhallinnon” termillä *työsuojeluviranomaisen*.
9. Esityksen s. 174, 15 § Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntöä, tieliikenteen..., kpl 2: korvataan termi ”työsuojeluviranomaiset” termillä *työsuojeluviranomainen*.
10. Esityksen s. 177, 4 § Eräiden muiden viranomaisten tehtävien hoitaminen: korvataan termi ”työsuojeluviranomaisten” termillä *työsuojeluviranomainen* ja termi ”työsuojeluviranomaisia” termillä *työsuojeluviranomaista*.
11. Esityksen s. 272, 1 § Määritelmiä, kohta 9: korvataan termi ”työsuojeluviranomaisia” termillä *työsuojeluviranomaista*.
12. Esityksen s. 307, 15 § Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntöä..., 2 momentti: korvataan termi ”työsuojeluviranomaiset” termillä *työsuojeluviranomainen*.
13. Esityksen s. 309, 4 § Eräiden muiden viranomaisten..., 2 momentin viimeinen lause: korvataan termi ”työsuojeluviranomaiset” termillä *työsuojeluviranomainen*.
14. Esityksen s. 415, 1 § Määritelmiä, kohta 9: korvataan termi ”työsuojeluviranomaisia” termillä *työsuojeluviranomaista*.
15. Esityksen s. 477, 15 § Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntöä..., 2 momentti: korvataan termi ”työsuojeluviranomaiset” termillä *työsuojeluviranomainen*.

16. Esityksen s. 481, 4 § Eräiden muiden..., lisätyn 5 momentin viimeinen lause: korvataan termi ”työsuojeluviranomaiset” termillä *työsuojeluviranomainen*.
17. Esityksen s. 62, 3 luvun 3 §: Sosiaali- ja terveysministeriö kannattaa merimieslääkärin hyväksymisen, valvonnan ja rekisterinpidon siirtämistä Valviralta Liikenteen turvallisuusvirastolle. Sosiaali- ja terveysministeriö kannattaa sitä, että liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyy hakemuksesta merimieslääkärin enintään viideksi vuodeksi laivaväen lääkärintarkastusten tekemistä ja liikennekelppoisuuden arviointia varten, ja uudistaa merimieslääkärin hyväksynnän, jos merimieslääkäri täyttää 1 momentissa tarkoitetut kelpoisuusvaatimukset ja on asianmukaisesti ylläpitänyt osaamistaan.

Sosiaali- ja terveysministeriö kannattaa, että Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkemmat määräykset merimieslääkärin kelpoisuusvaatimuksista ja osaamisen ylläpitämisestä sekä laivaväen lääkärintodistuksen mallilomakkeesta.

18. Esityksen s. 239 - 240: Sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole huomauttamista lakiin laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain 3 ja 9 §:n muuttamisesta.

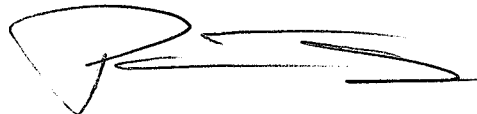
Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt kommentteja aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueilta lukuun ottamatta Etelä-Suomen vastuualuetta, jolta liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt erikseen lausunnon. Kuljetuspuolen tarkastajilta on tullut seuraavat kommentit:

19. Sivut 15 - 16, 1 § Määritelmiä: Kohta 13) c) ja 15), kohdissa jää tulkinnan varaa tarkoitetaanko vain yrittäjäkuljettajaa
20. Sivun 17, 7 § 2 mom: ” Yrityksen on säilytettävä, esitettävä ja luovutettava piirturilevyt tai niiden jäljennökset siten kuin ajopiirturiasetuksen 33 artiklan 2 kohdassa säädetään. Yrityksen ja työnantajan on säilytettävä digitaalisesta ajopiirturista ja kuljettajakortista talletetut tiedot siten kuin ajoaika-asetuksen 10 artiklan 5 kohdassa säädetään.” - Tieliikennelain 92 j §, jossa säädetään valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeuksista, on jätetty kokonaan pois lakiluonnoksesta. Luonnoksen sanamuoto voi viitata siihen, että digitaalisia tietoja ei tarvitsisi luovuttaa viranomaiselle. Koska kuljetusyritykselle rangaistavissa asioissa on viitattu sellaisenaan lakiluonnoksen 7 §:ään, tarkoittaisi se käytännössä, että kuljetusyritykselle ei olisi rangaistavaa jättää toimittamatta viranomaiselle pyydettyjä tietoja.
21. Sivun 60, 4 § 4 momentti: ”Kuljetusyrittäjien työaikojen noudattamista valvoo työsuojeluviranomainen siten kuin työsuojelun valvonnasta ja työpaikan...” Muualla luonnoksessa ja määritelmässä on yrittäjäkuljettaja, eikä puhuta samasta asiasta.
22. Sivun 61, 6 § 2 mom: ” jos kuljettaja ei esitä valvontaviranomaiselle ajopiirturiasetuksen 15 artiklan 7 kohdassa tai AETR -sopimuksen 10 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja tietoja.” mainittu 15 artiklan 7 kohta viittaa kumottuun ajopiirturiasetukseen, on tarpeen päivittää uuden ajopiirturiasetuksen kohdat.

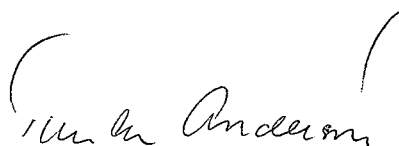
23. Sivun 78, 6 § 2) -kohta: ”työnantaja tai tämän edustaja ja yrityksen edustaja, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo ajo- ja lepoaika-asetuksen 5, 10, 14 tai 15 artiklaa, AETR -sopimuksen...”
24. Työnantajalle tai yritykselle rangaistavaksi luetelluissa artikloissa on viittauksia vanhaan, kumottuun ajo- ja lepoaika-asetukseen, ja pykälä on siten ajanmukaistettava. Nykyisessä ajo- ja lepoaika-asetuksessa säädetään työnantajalle tai kuljetusyritykselle kuuluvista vastuista seuraavissa paikoissa: 5, 10, **16 (miehistön työvuoroluetteloiden laatiminen, kun ajoneuvossa ei ole piirturia)** artiklat sekä ajopiirturiasetuksessa **3 artikla 1. kohta (ajopiirturi asennettava)**, 7. artikla 4. kohta, **9 artikla 7. kohta (ajopiirturin etäyhteyksmahdollisuudesta ilmoittaminen kuljettajalle)**, **21 artikla 2. kohta (kenttäkokeisiin osallistuvien velvollisuus noudattaa ajo- ja lepoaika-asetusta)**, 23 artikla 1. kohta, **32 artikla 1., 3. (digitietojen väärentämisen, tuhoamisen ym kieltäminen) ja 4. kohta (ajoneuvossa vain 1 piirturi)**, 33 artikla, 37 artiklan 1. kohdan 1 ja 2 alakohta. Osa näistä on otettu sivulle 17 pykälisiin 6 ja 7, mutta luonnoksesta puuttuvat lihavoidut artiklat tai niiden sisältämät asiat.
25. Sivun 78 6 §: Lakiehdotuksesta puuttuu tieliikennelain 105 a § neljäs momentti. Lain perusteluissa sivulla 225 on kuitenkin sanottu, että 105 a § siirrettäisiin sellaisenaan uuteen lakiin

Kansliapäällikkö

Päivi Sillanaukee

Hallitussihteeri

Tuula Andersin

